

6 [ב'ק' מ. ושי"ג]
7 [מוס' דכמות פ"ח]
8 [במספתא א"י אס
נמאשו העלים הרי אלו
שלו ועי' מוס' ד"ה ש"ק]
9 [מוס' כמיות פ"ח
ע"ש] 10 [קדושין נג' [מוס']
דמרות פ"ח] 11 [קדושין
ע"ה] 12 [שבת נג' ושי"ג]
13 [ולקמן ע"ה: קדושין
מ"א:] 14 [מוס' מכשירין
פ"ג ע"ש] 15 [ס"ה למא
דכספיה לן השתא דלמדי
נגזז ממט אמיא ס']

תורה אור השלם

1 פן תרימו גם אתם
תרימות ה' מבל
ממשרתים אשר תקחו
מאת בני ישראל ונתתם
מפניו את תרומתו ה'
לאהרן הכהן:
במדבר יח כח
2 ובי יתן מים על יד
ונפל מבבלתם עליו ומא
הוא לכם: ויקרא יח לה

גליון הש"ס

גמ' דשירה שליה. עין
עיון דף ע"ה ע"ה מוס'
ד"ה נלך: שם לבוסתא
דמרי בר איסק. עין
ימות דף כ"ה ע"ב מוס'
ד"ה ר"ב:

הגהות הגר"א

[א] גמ' ה"ג מסכתא. ג"כ
גיטת הרמב"ם ותפסא
והא חסר כ"י וי"ל ודמיא
לכ"י לבוסתא
לכ"י נלך אלא ימות הא
שלו כמותו אלא הי"ע
כ"י וכל זה ליתין דכ"ה
כ"ל אלא א"ל לכ"י דמתי
ש"ל מ"י כ"י כ"י
ועי' מוס' ס' ד"ה אס כ"י
וא"כ י"ל כ"י ווא"ל
לשתייהו כמתי כ"י ד"ה
ה"ג כ"י וי"ג כ"י [ועי' מוס']
כ"י כ"י כ"י כ"י כ"י כ"י
פ"ד:

מוסף רש"י

אם חושש משום דול.
אס מקפיד בעל הבית על
מה שעשה ודמה לו שגלה.
אין תרומתו תרומה.
דשקא דמי הכי קאמרי אס
מלת עור יפות מאלו הי"ת
גוזלן [קדושין נב]. אם
נמצאו יפות מהן
תרומתו תרומה. דגלי
דעמיה דניחא ליה ואמרינן
מנאן דשוא שלח מעיקרא
דמי [ש"ב נא]. בין כך
ובין כך. אין יפות ש"ן
ש"ן יפות מנן [ש"ס].
תרומה רבא אילבי
דאביי. נקמס אבי
ובשילו טמא משנה זו
מתורגמת לפי דבריו [ט"ו]
[ט].

אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

ירדן. וכן שאר נהרות ומנא זה על יד הירדן היה יושב: בלמטיס
מוזין. ובחוקה נטלה הימנו ומעיקרא ידע ומייאש: שטף נהר קוריו.
של זה ומנאן אחר: הרי אלו כו'. ה"ג הרי אלו שלו מפני שניאשו
הזעלים. דכל שטיפת נהר כקורות עזים ואבנים הזעלים ידעו זה

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מירדן שנטל מזה ונתן לזה מה שנטל
נטל ומה שנתן נתן בשלמא גולן וירדן
דקא חזי להו ומיאש אלא גבב מי קא חזי
ליה דמיאש תרומה רב פפא בלמטיס
מוזין אי הכי היינו גולן תרי גוויני גולן
ת"ש כ"ג אשטף נהר קוריו עזיו ואבניו ונתנו
בתוך שדה חבירו א הרי אלו שלו מפני
שנתיאשו הבעלים טעמא דנתיאשו הבעלים
הא סתמא לא הכא במאי עסקינן כשיכול
להציל אי הכי אימא סיפא א אם היו הבעלים
מורדין אחריהם חייב להחזיר אי ביכולין
להציל מאי אריא מרדפינן אפילו אין מרדפינן
נמי הכא במאי עסקינן ביכולין להציל
על ידי הדחק מרדפינן לא אייאוש אין מרדפינן
איאוישי מיאש ת"ש כ"ג כיצד אמרו התורם שלא
מודעת תרומתו תרומה ב הרי שירד לתוך
שדה חבירו וליקט ותרם שלא ברשות אם
חושש משום גול אין תרומתו תרומה ואם
לאו תרומתו תרומה ומנין הוא יודע אם
חושש משום גול ואם לאו הרי שבא בעל
הבית ומצאו ואמר לו ב כלך אצל יפות
אם נמצאו יפות מהן תרומתו תרומה ואם
לאו אין תרומתו תרומה ד ליקטו הבעלים
והוסיפו עליהן בין כך ובין כך תרומתו
תרומה וכי נמצאו יפות מהן תרומתו תרומה
אמאי בעידנא דתרם הא הוה ידע
תרומה רבא אילבא דאביי * דשירה שליה
[א] ה"ג מסכתא דאי ס"ד דלא שוויה שליה מי
הויא תרומתו תרומה והא אתם יג אם אתם
אמרו רחמנא א לרבות שלוחכם מה אתם
לדעתכם אף שלוחכם לדעתכם אלא הכא
במאי עסקינן כגון דשירה שליה וא"ל זיל
תרום ולא א"ל תרום מהני וסתמיה דבעל
הבית כי תרום מבנינונית הוא תרום ואזל
איהו ותרם מן יפות רבא בעל הבית ומצאו
וא"ל כלך אצל יפות רבא נמצאו יפות מהן
תרומתו תרומה ואם לאו וזמרא ורב אשי
אקלעו * לבוסתא דמרי בר איסק אייתי אריסיה תמרי ורימוני ושדא קמיהו
אמימר ורב אשי אבלי מר זוטרא לא אכיל אדהכי אתא מרי בר איסק
אשכחיהו וא"ל לאריסיה אמאי לא אייתית להו לרבנן מהנך שפירתא
אמרו ליה אמימר ורב אשי למר זוטרא השתא אמאי לא אכיל מר
והתניא אם נמצאו יפות מהן תרומתו תרומה אמר להו הכי אמר רבא
לא אמרו כלך אצל יפות אלא לענין תרומה בלבד משום דמצוה
הוא וניחא ליה אבל הכא משום כסיפותא הוא דאמר הכי תא שמע
עורדהו המל עליהן ושמוח הרי זה בבי יותן נגבו אף על פי ששמוח
אין

דפשיט ליה דנתיאשו א"כ מרישא גופיה מני לאוכוחי דמייירי צאין יכול להציל ולא היה נריך להציל אלא סתמא לא
דאפילו סתמא נמי מני מייירי: ה"ב גרסינן ה"ג מסכתא דלי לא שוייה שליח ולא גרסינן ותפסא: א"כ יש יפות מהן תרומתו
תרומה. דמסתמא גם מתחילה היה דעמו כן וא"ת ונימא דהשתא ודאי ניחא ליה ציפות אלא מתחילה נשעה שתרם כ"י הוה ידע לא
הוה ניחא ליה דאין דרך לתרוס מן היפות כלאמרינן לעיל [דף ע"ה:] גבי דבר שיש בו סימן לדאפילו לרצא חייב להכריז דלע"ג דהשתא
מתיאש אין בכך כלום וי"ל דשאני הכא דכיון דחזינן ציה דניחא ליה השתא אמרינן נמי ניחא ליה מעיקרא משום מנא: ו"א א"א אין
תרומתו תרומה. וא"ת דכפרק אלמנה ניונית [כמות דף ע"ה:] וס' ד"ה פיסת) אמרינן דסתמיה דבעל הבית הוה אחד מחמשים ואם השליח
פיסת י או הוסף י תרומתו תרומה דמני א"ל כהכי אמדמין ה"ג נימא הכי וי"ל דהתם הוה כולה שיעור תרומה ויש שמוסר כך ויש שמוסר
כך לכן מני א"ל כיון שלא פירשתי לי כהכי אמדמין אלא מיפות אין רגילות לתרוס ולכן לא היה לו לתרוס בשום ענין מהם בלא רשות:
מך זוטרא א"א אב"א. וא"ת ואמאי לא אכל האמר רבא פרק הגוזל בתרא [דף ע"ה:] אריסא מנפשיה קא זבן ויש לומר דהתם שהציא
האריס מבית דמסתמא ממה שהגיע לחלקו מציא אכל הכא שהציא מן הפרדס היה חושש מר זוטרא שמה בשעת חלוקה לא יאמר
לבעל הפרדס תטול כנגד מה שנתתי להם ורב אשי לא היה חושש לזה ולכן אכל קודם שצא מרי בר איסק משום דאריס מנפשיה קא
יהיב דאין לומר שהיה סומך שיתרנה מרי בר איסק שכידע דהלכה ככ"זי ואע"ג דהשתא ניחא ליה מעיקרא לא הוה ניחא ליה:

כב.

מה שנתן נתן. אמיא כ"י דאמר בפרק הגוזל [בתרא] [דף ע"ה:]
ק"ד. סתם נגז וזגולן הוה יאוש זעלים:
שטף נהר קוריו עזיו ואבניו. ה"ג אס נתיאשו הבעלים הרי
אלו שלו וי"ל דמייירי ציכול להציל בקל אס רודף נשעת

שטיפה דאי לאו הכי הוה כוונתו של
יס שאבד ממנו ומכל אדם ועל זה
לא היה אומר הא סתם לא אלא
איירי ציכול להציל בקל נשעת שטיפה
ואפילו אין צהן דמייירי ולפי שיעבדן
עקולי ופשוטי ויקחם סס ואפי' יקדמו
אחרים ויקחו יחירוס לו לפי שיעבד
שהוא זעליו לפי שרדף מיד וס"ד
דמייירי דאס לא דרף מיד נשעת
שטיפה שלא יכול עוד כלל להציל
כדמוכא כפיפא לפי שיקחוס אחרים
כשעכצוס עקולי ופשוטי ולא יחזירו
לפי שאין צהן סימן וס"ה אס נתיאשו
הבעלים דהיינו שהיו סס נשעת
שטיפה ולא רדפו ואפילו אומרם
שאין מתיאשים אין בכך כלום דודאי
הן מתיאשים בלנן הא סתמא שלא
היו זעלים נשעת שטיפה ולא נתיאשו
עד שידעו הבעלים ששטפה נהר
ואז כבר אינו יכול להציל לפי שאין
בו סימן לא דכשמנאן צאיסורא אסא
לידיה שהזעלים לא ידעו עדיין
אלמא יאוש שלא מדעת לא הוה יאוש
ומשני ציכול להציל אפי' אחר שטיפה
כגון שיש צאציה סימן שהבעלים
אינן מתיאשין כשידעו שרפיך אי הכי
אימא סיפא וס' הוה הבעלים מרדפינן
כו' מאי אריא מרדפינן אפילו הוה
זעלים סס נשעת שטיפה ולא רדפו
נמי יחזיר ומשני ציכול להציל אחר
שטיפה ע"י הדחק דלע"פ שיש בו
סימן צטורח יכול להציל לפי שיתרחקו
הרצה שהנהר מוליכין צרחוק ולכן
אס היה נשעת שטיפה ואינו מרדף
ודאי מתיאש כיון שעמה יכול להציל
בלא דוחק ואינו מנזיל אכל אין
הזעלים נשעת שטיפה יחזיר דכשידעו
הבעלים לא יתיאשו ויזילו על ידי
הדחק וא"ת מנלן הא סתמא חייב
להחזיר דלמא נתיאשו אסא לאפוקי
שהיו סס ורדפו דחייב להחזיר וי"ל
דא"ל לא ליתני אס נתיאשו אלא
למני סתמא שטף נהר קוריו עזיו
ואבניו הרי אלו שלו דפשיטא דלא
מייירי נדדפו נשעת שטיפה דהא
קמני סיפא דאס הוה הבעלים מרדפיס
חייב ואין להקשות דמני דייק מסיפא
טעמא דמרדפינן הא סתמא הרי אלו
שלו דלעולם נימא דהוא הדין סתמא
דיחזיר ולא נקט מרדפינן אלא לאפוקי
שהיו הבעלים נשעת שטיפה ולא
רדפו וע"י סיפא דענין דמייירי צאין
יכול להציל אכל רש"י דגרס מפני
שנתיאשו הבעלים משמע לישנא

דאס סתמא לא
למני סתמא שטף נהר קוריו עזיו
ואבניו הרי אלו שלו דפשיטא דלא
מייירי נדדפו נשעת שטיפה דהא
קמני סיפא דאס הוה הבעלים מרדפיס
חייב ואין להקשות דמני דייק מסיפא
טעמא דמרדפינן הא סתמא הרי אלו
שלו דלעולם נימא דהוא הדין סתמא
דיחזיר ולא נקט מרדפינן אלא לאפוקי
שהיו הבעלים נשעת שטיפה ולא
רדפו וע"י סיפא דענין דמייירי צאין
יכול להציל אכל רש"י דגרס מפני
שנתיאשו הבעלים משמע לישנא
דאס סתמא לא
למני סתמא שטף נהר קוריו עזיו
ואבניו הרי אלו שלו דפשיטא דלא
מייירי נדדפו נשעת שטיפה דהא
קמני סיפא דאס הוה הבעלים מרדפיס
חייב ואין להקשות דמני דייק מסיפא
טעמא דמרדפינן הא סתמא הרי אלו
שלו דלעולם נימא דהוא הדין סתמא
דיחזיר ולא נקט מרדפינן אלא לאפוקי
שהיו הבעלים נשעת שטיפה ולא
רדפו וע"י סיפא דענין דמייירי צאין
יכול להציל אכל רש"י דגרס מפני
שנתיאשו הבעלים משמע לישנא

עין משפט
נר מצוה

מו א מ"י פ"ו מהלכות
גולה ואציה ה"ל א
טו"ח"מ ס"י נטו:
מו ב ג ד מ"י פ"ד מהל'
תרומות ה"ל ג:
ז ה מ"י ס' הלכה א:
יח ו מ"י פ"ג מהל'
טומאת ארולין הלכה
ז:

רבינו הגאול

הן ממשש בהן כל שעה
והללו א"צ"פ שהן בצד
שדה קצורות דמוכחא
מילתא דמשדה זו הן
כבר נתיאש מהן כמו
המעות. וכן תאנה הנוטה
לדרך התאנים שהן נפלות
ממנה מיד נמאסות לפיכך
מתיאש מהן ומותרין
משום גול וטורחין מן
המעשר דאינו בשמר ותנן
כלל אמרו במעשרות
כל שהוא אוכל ונשמר
וגידוליו מן הארץ חייב
במעשרות. גבב שנטל
מהו ונתן לזה לא גבב
הוא שגובב בסתר. אבל
האי גבב דקמני גולן
הוה שנטל בלוי ותר
גויני גולן קמני חד
גולן וחד ליסטיס מוזין.
ת"ש שטף נהר קוריוני
ונתנן לתוך שדה חבירו
אם נתיאשו הבעלים הרי
אלו שלו מכלל דבסתמא
חייב להתזיר ואוקימנא
כשבעלין מרדפינן אחריהן
ירכולין להציל על ידי
הדחק. ת"ש כיצד אמרו
התורם שלא מדעת
תרומתו תרומה וכו'
אוקימנא כגון שתרם וכו'
בעל הפרדות ומצאו שתרם
ואמר לו למא [לא] היתה
תרם מאלו היפות מוכחא
מילתא שנתרצה ואסיקנא
לא אמרו כלך אצל יפות
רצון בעלים אין במה
שנשעה אלא לענין תרומה
בלבד משום דמצוה היא
וניחא ליה ביפה. אבל
בוולתי תרומה לא ואע"פ
שאמר לו כלך אצל יפות
משום כסיפותא הוא דאמר
ליה הכי ואסרינן משום
גול. ת"ש עורדהו הטל
עליהם ושמוח הרי הן כבי

אם חושש משום דול.
אס מקפיד בעל הבית על
מה שעשה ודמה לו שגלה.
אין תרומתו תרומה.
דשקא דמי הכי קאמרי אס
מלת עור יפות מאלו הי"ת
גוזלן [קדושין נב]. אם
נמצאו יפות מהן
תרומתו תרומה. דגלי
דעמיה דניחא ליה ואמרינן
מנאן דשוא שלח מעיקרא
דמי [ש"ב נא]. בין כך
ובין כך. אין יפות ש"ן
ש"ן יפות מנן [ש"ס].
תרומה רבא אילבי
דאביי. נקמס אבי
ובשילו טמא משנה זו
מתורגמת לפי דבריו [ט"ו]
[ט].